

Redovisning av resebidrag inom teater

Katarina (Cohen) Keller, skådespelare

Resa till Amsterdam, Nederländerna

Kulturutbytet skedde på så sätt att vi åkte till Over het IJ festival i Amsterdam. Där såg vi bra och direkt dåliga föreställningar, performaces och installationer. Vi har sett teater åkandes efter skådespelarna i bilar, i kulturbyggnader och fabrikslokaler, i båtgarage och under Amsterdams centralstation i ett pågående tunnelbanebygge. Lyssnat på Beethoven i en mystisk källare. Sett Operadrama i en Coffieshop. Och besökt vårt förflutna i en tidsresa. Vi tog också kontakt med olika kulturutövare i Amsterdam. Detta har lett till mailväxlingar och både hopp om och löften om vidare kontakt. Exempel på dessa kontakter är Gita Hacham (regissör, dramatiker, lärare och dramaturg ursprungligen från Sverige men bosatt i Amsterdam sedan 25 år tillbaka) och Nico Schaafsma (chef för Musik avdelningen på Fonds podium kunsten - Performing artsfound- i Holland.)

Vilka erfarenheter jag gjort:

Jag har fått massor av inspiration, både HUR man kan spela teater och VAR man kan spela teater. Over het IJ festival är en festival för "locatie theater" dvs site specific. (Jag har letat men inte hittat något ord för det på svenska.) Jag hade väldigt dålig koll på denna konstform innan jag åkte och nu känns det som om jag fått upp ögonen för något, för mig, helt nytt. Otroligt inspirerande att tänka utanför teaterns black box och se hur vi kan få den svenska, ganska blyga, publiken intresserad.

Jag har också fått upp ögonen för hur vi tar in publiken här i Sverige. Eller snarare inte tar in. Nästan alla föreställningar vi såg hade ett direkt tilltal till publiken. Och i och med att skådespelarna är så avslappnade i mötet blir det aldrig ansträngt eller obehagligt. Enligt vad jag har förstått från **samtal med kulturutövare i Holland är denna publikkontakt väldigt vanligt förekommande, nästan överutnyttjat. Nu längtar man tillbaka till det vi är så bra på här i Sverige, att ha kontakt med varandra på scen. Tänk om vi kunde lära av varann!? Att vi kunde berika den holländska teaterkonsten med kontakt skådespelarna emellan och att dom kunde lära oss att ta in publiken.**

För mig personligen har det varit väldigt roligt och lärorikt att se teater på mitt modersmål. Få en smak av hur man kan använda språket och vad jag själv behöver jobba på för att någon gång i framtiden arbeta med eller på **Holländska**.

Det var också väldigt tydligt att holländsk teater ligger efter i genustänket. Lite förvånande med tanke på att Holländaren, kanske Amsterdambon i synnerhet, är så för frihet i olika former. Men vi har sett föreställningar där kvinnan bara ska vara ett vitt omålat blad. Och där hon storögt och fnissande först blir avklädd av Mannen och sedan bokstavligen målad av den Kloke Mannen som då kan forma henne till det han vill. Det kändes väldigt tröttsamt och gammalt. Tack och lov har vi kommit lite längre i Sverige (kan man hoppas). Även här skulle ett kulturutbyte vara intressant med tanke på hur mycket våra scenskolor arbetar med genus nu förtiden. Jag undrar om dom gör det i Holland?

Vilka resultat utbytet lett eller kan leda till? Och om utbytet inneburit kontakter med andra kulturutövare som kollegor i Sverige kan ha nytta av?

Så här kort tid efter utbytet har jag inga konkreta uppslag som utbytet lett till. De kontakter jag knutit med t.ex. Gita och Nico, som jag nämner ovan, har redan lett till ett möte med Gita, där vi pratat om situationen i den Holländska kulturen t.ex. Vi pratade mycket om publikkontakten kontra kontakt skådespelare emellan på scen. Och vi har bestämt att fortsätta samtalet nästa gång jag kommer till Amsterdam. Eftersom hon är både teaterpedagog och regissör är jag väldigt nyfiken på att besöka henne och följa henne i hennes arbete. Kontakten med Nico har ännu "bara" lett till mailväxling med otal frågor från mitt håll. Nico är dessutom inblandad i den svenska scenkonstbiennalen och var på plats i Jönköping. Jag är mycket nyfiken på hur han ser på den svenska scenkonsten jämfört med den holländska. Vi har också sagt att vi ska ses när jag kommer till Amsterdam nästa gång. Han känner dessutom flera intressanta holländska kulturutövare som t.ex. Ad de Bont (jag hoppas på ett möte även här) och Dagmar Slagmolen och Rosa Arnold som tillsammans utgör Via Berlin. Vi såg deras föreställning "Home sweet home" på Over het IJ och det var något av det bästa jag har sett på många år!

Dagmar Slagmolen är skådespelerska och Rosa Arnold i violinist i stråkkvartetten Ragazze Kwartet. Och tillsammans skapar dom "föreställningar som bygger på små personliga historier, som berättas mot bakgrund av det stora temat krig. Egen text binds samman med musik ur världsrepertoaren" (citrat ur Over het IJ programblad, fritt översatt av mig) I Home sweet home samarbetar dom dessutom med Slagwerk Den Haag (Slagverkare). Jag är otroligt nyfiken på deras tidigare föreställningar och vad

dom kommer att hitta på i framtiden. Jag kan verkligen rekommendera kollegor i Sverige att hålla koll på dom.

Vidare vet jag inte om jag kan rekommendera Over Het IJ Festival för icke holländsktalande. Inte för att den inte var bra utan just för att den är väldigt holländsk! Vi hade t.ex. problem med att köpa biljetter på festivalområdet för att dom varken tog VISA kort eller kontanter! Bara ett holländskt PIN kort. Vi fick be vår familj i Sverige att köpa biljetter på nätet till oss som vi sedan kunde hämta ut på festivalen. Den engelska översättningen på hemsidan är knapphändig och nära nog alla föreställningar var på Holländska. Alla är snälla och hjälpsamma men var väldigt förvånade över att ha två Svenskar där! Vi var de enda turisterna. Men med en tolk funkar det fint och det är en väldigt annorlunda och inspirerande festival.

Något att ta med sig var också "de Zeecontainerprogramma" där unga nyutexaminerade teaterutövare får en container var och under överskriften "shape of time" (varje år kommer det ett nytt tema) hitta på, nära nog vad dom vill!

En kostnadsbeskrivning för hur bidraget användes.

Största delen av bidraget gick åt till boende. Vi hyrde konstnären Caroline Prisse's lägenhet i centrala Amsterdam. För 150 € per natt. Resan kostade ca 3000kr och resten gick åt till biljetter och uppehälle. Vi promenerade istället för att ta bussen (en rekommendation är att hyra cykel) och tack vare att vi hyrde en lägenhet kunde vi hålla nere kostnaden för mat eftersom vi kunde laga mat "hemma".

Sist vill jag säga att jag är väldigt glad över att ha fått resebidraget och om någon vill åka till Over het IJ festival i framtiden eller ha holländskt kulturutbyte är jag intresserad av att hjälpa till om jag kan! T.ex. tolka eller rekommendera boende eller turist tips i Amsterdam!

Vänliga Hälsningar
Katharina (Cohen) Keller